

NR 9/174 WRZESIEŃ 2025

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

Nakład: 6 000 egz.

ISSN 2299-2790

SILESIA

TRAM NEWS

INWESTYCJE

Umowa na przebudowę
torowiska w Katowicach

»» str. 3

SPACERY PO REGIONIE

Historycznym
szlakiem
Tworoga

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

Człowiek
z tramwajowego
plemienia

»» str. 8

Dzień tramwajowych atrakcji

»» str. 4-5

Fot. Robert Walczak

Jedźmy razem

Za nami Dzień Otwarty Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie. W słoneczną sobotę, 20 września, w zabytkowej zajezdni Zakładu Usługowo Remontowego przy ul. Inwalidzkiej 5 odbył się wielki, rodzinny piknik. Frekwencja, jak co roku, była imponująca, co nas niezmiernie cieszy. Relację z pełnego atrakcji festynu zamieszczamy na stronach 4 i 5.

Na czym właściwie polega czar tramwajów i dlaczego wciąż budzą one tak duże zainteresowanie? Jedni odpowiedzą, że tramwaje mają piękną historię, inni będą mieli skojarzenia z nowoczesnością i komfortem podróżowania. A jeśli komuś brakuje słów, może sięgnąć po literaturę piękną, zwłaszcza, że nadarza się ku temu doskonała okazja. We wrześniu ukazała się nowa książka Zbigniewa Rokity pt. „Aglo. Banką po Śląsku”. Laureat Nagrody Literackiej Nike 2021 dzieli się w niej swoją pasją, wspomnieniami i miłością do Śląska - tym razem z perspektywy pasażera tramwaju nr 7. Rozmowę z autorem zamieszczamy na stronie 8.

We wrześniowym numerze „Silesia Tram News” nie brakuje informacji o bieżącej działalności spółki Tramwaje Śląskie S.A. 4 września 2025 roku podpisana została umowa z wykonawcą na modernizację torowiska tramwajowego i sieci trakcyjnej w Katowicach - wzdłuż ul. Korfańtego - na odcinku od Pętli Słonecznej do Placu Alfreda. Zadanie to jest częścią projektu „Modernizacja i rozwój infrastruktury tramwajowej w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii - Etap I”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS). Szerzej piszemy o tym na stronie 3. Na naszych łamach znalazło się oczywiście miejsce na cykliczne pozycje, takie jak: „Spacer po regionie” czy całostronicowa krzyżówka. Życzę Państwu inspirującej, jesiennej lektury!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Tramwaje wracają na chorzowski Rynek

Od poniedziałku 22 września linia tramwajowa nr 11 kursuje od Centrum Przesiadkowego na Zawodziu w Katowicach aż do Rynku w Chorzowie. To ułatwienie dla mieszkańców Chorzowa, Bytomia i Katowic jest możliwe dzięki współpracy spółki Tramwaje Śląskie S.A., Urzędu Miasta Chorzów i Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Chorzowie oraz Zarządu Transportu Metropolitalnego w Katowicach. Zmiana była planowana na początek października, jednak dzięki sprawnemu zakończeniu wymaganych prac, weszła w życie wcześniej.

Tramwaje nadal nie mogą przejechać pod estakadą ani pod wiaduktem nad linią kolejową 131, dlatego została podjęta decyzja o budowie połączenia torowego. Dzięki temu tramwaje dwukierunkowe jadące z Katowic będą mogły pojechać w dół do chorzowskiego Rynku, tym samym torem wrócić i ponownie na wysokości Teatru Rozrywki zmienić tor na prowadzący w kierunku Katowic. – Wprowadzane zmiany zapewnią bezpośrednią możliwość przemieszczania się pasażerów pomiędzy Katowicami a Chorzowem z częstotliwością co 15 minut, w każdy dzień tygodnia. Wznowiona została także obsługa przystanków tramwajowych „Chorzów AKS” oraz „Chorzów Teatr Rozrywki”. – Liczba wagonów dwukierunkowych jest ogra-

niczona, musieliśmy zatem „przerzucić” je z innych tras – wyjaśnia Justyna Koch, zastępca rzecznika prasowego Zarządu Transportu Metropolitalnego w Katowicach. – Stąd niezbędne były korekty rozkładów jazdy na 11 liniach tramwajowych. Pasażerowie powinni również zwrócić uwagę, że zawieszona zostanie linia tramwajowa 44, a w jej miejsce kursować będzie autobusowa komunikacja zastępcza T45. Informacje na temat wprowadzonych zmian znajdują się na stronie internetowej metropoliaztm.pl w zakładce Komunikaty. Ponadto przez całą dobę czynna jest bezpłatna infolinia – 800 16 30 30.

Źródło: metropoliaztm.pl

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 107, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Umowa na przebudowę torowiska na alei Korfantego w Katowicach

Spółka Tramwaje Śląskie S.A. podpisała 4 września 2025 roku umowę na modernizację torowiska tramwajowego i sieci trakcyjnej w Katowicach wzdłuż al. Korfantego na odcinku od Pętli Słonecznej do Placu Alfreda (obok Ośrodka Sportowego „Kolejarz Katowice”). Inwestycję, w formule „zaprojektuj i wybuduj”, realizować będzie firma Silesia Invest Sp. z o.o. Szmitka Kamiński Sp. k. z Gliwic. Wartość inwestycji wynosi 26 615 963,56 zł netto (32 737 635,18 zł brutto).

Zadanie jest częścią projektu „Modernizacja i rozwój infrastruktury tramwajowej w Górn Śląsko-Zagłębiowski Metropolii - Etap I”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Fundusz Spójności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS). Wartość inwestycji opiewa na kwotę 26 615 963,56 zł netto (32 737 635,18 zł brutto) - Przebudowa torowiska wzdłuż al. Korfantego to bardzo istotna inwestycja tramwajowa w Katowicach, jedna z dwóch ostatnich w tym mieście (druga to modernizacja na ulicach 1 Maja i Obrońców Westerplatte, na odcinku od wiaduktu DK79 do „Baterpolu”) - wyjaśnia Bolesław Kanpik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. - Stan torowiska był już wysoce niezadowolający, dlatego w trosce o bezpieczeństwo i komfort jazdy zapadła decyzja o gruntownej modernizacji. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniony został wykonawca zadania - Silesia Invest Sp. z o.o. Szmitka Kamiński Sp. k. z Gliwic, który z powodzeniem realizował wcześniej ważne inwestycje infrastrukturalne dla naszej Spółki. Mam nadzieję, że tym razem prace również przebiegać będą bez zakłóceń i zakończą się w planowanym terminie, czyli w okresie 27 miesięcy.

Prace modernizacyjne obejmować będą 3800 metrów torowiska. W ramach inwestycji przewidziano m.in: przebudowę Pętli Słonecznej, prze-

budowę istniejących peronów oraz budowę nowego peronu przed Laskiem Alfreda (obok Ośrodka Sportowego „Kolejarz Katowice”), dobudowę drugiego toru wzdłuż Lasku Alfreda, przebudowę sieci trakcyjnej wraz z wymianą konstrukcji wsporczych.

- Inwestycja zrealizowana jest w formule „zaprojektuj i wybuduj”, dlatego w pierwszym etapie prac skupimy się na przygotowaniu dokumentacji projektowej, która musi powstać w okresie 12 miesięcy - podkreśla Jarosław Szmitka, Prezes Zarządu Silesia Invest Sp. z o.o. - Mamy wieloletnie doświadczenie w realizacji podobnych zadań - zarówno dla spółki Tramwaje Śląskie S.A., jak i dla innych podmiotów - dlatego jestem spokojny o przebieg prac - dodaje Prezes Szmitka.

- Projekt pn. „Modernizacja i rozwój infrastruktury tramwajowej w Górn Śląsko-Zagłębiowski Metropolii - Etap I” obejmuje dużych 12 zadań infrastrukturalnych, realizowanych w różnych miastach Górn Śląsko-Zagłębiowski Metropolii - wyjaśnia Marcin Michalik, Wiceprezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

red

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dzień tramwajowych atrakcji

Fot. KMTM Chorzów Batory

To było wspaniałe wydarzenie! W słoneczną sobotę, 20 września, z okazji Dnia Otwartego Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie, zakład odwiedziły tłumy zwiedzających, dla których spółka Tramwaje Śląskie S.A. przygotowała mnóstwo niespodzianek.

Rodzinny festyn w zajezdni tramwajowej odbył się tradycyjnie w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności i z pewnością był doskonałą formą promocji ekologicznego transportu publicznego. Na Dzień Otwarty Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie można było dotrzeć bez samochodu, zwłaszcza, że uruchomione zostały z tej okazji specjalne linie tramwajowe i autobusowe. Brama chorzowskiej zajezdni została otwarta punktualnie o 11:00 i błyskawicznie wypełniła się ona zwiedzającymi. Część osób ruszyła prosto do hal warsztatowych, inni do licznych stoisk i punktów wystawienniczych. Każdy, bez względu na wiek, mógł w tym wyjątkowym dniu znaleźć coś interesującego dla siebie.

O 11:30 na teren zajezdni dojechały tramwaje uczestniczące w paradzie, która pół godziny wcześniej wyruszyła z Centrum Przesiadkowego w Zawodziu. Po powitaniu parady zagrała Orkiestra Dęta Tramwajów Śląskich, co było sygnałem do rozpoczęcia Dnia Otwartego. Najpierw, ku zaskoczeniu jego uczestników, na teren Warsztatów Tramwajowych wjechali na swych maszynach motocykliści z grupy Choppers Świony. A zaraz

potem rozkręciła się zabawa w różnych miejscach zajezdni – były m.in. pokazy tańca w wykonaniu Dance Kids, specjalny program dla dzieci przygotowany przez animatorów Roko i Colino, pokaz żonglerki i trików piłką, a także występ iluzjonisty. Przy sprzyjającej pogodzie najmłodsi chętnie uczestniczyli w specjalnych grach i zabawach, dużym powodzeniem cieszyły się jak zwykle dmuchańce.

Gości festynu powitali ze sceny przedstawiciele organizatorów: Bolesław Knapik – Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A. i Marcin Michalik – Wiceprezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A., a także Marek Wójcik – Wojewoda Śląski oraz Szymon Michałek – Prezydent Chorzowa, który objął patronat honorowy nad tegorocznym Dniem Otwartym Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie. Część oficjalną kończyło wręczenie nagród w turnieju piłkarskim o Puchar Prezesa Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A. oraz w okolicznościowych konkursach (więcej na stronie 9). Zwiedzający zajezdnię tramwajową mogli obejrzeć m.in.: wystawę taboru tramwajowego i technicznego oraz podzespołów tramwajów i elementów

Fot. Adrian Ślaziak

Fot. UM Chorzów

Fot. Adrian Ślęzak

Fot. Adrian Ślęzak

infrastruktury, wystawę wozów tramwajowych z klocków LEGO, wystawę o historii tramwajów w regionie, pokaz podnoszenia zmodernizowanego wagonu serii 105 czy pokaz wkolejania tramwaju. Mogli także zasiąść w symulatorze kabiny motorniczego.

Na terenie zajezdni znalazły się też atrakcje zapewnione przez partnerów zewnętrznych Dnia Otwartego, m.in.: stanowisko profilaktyczne i wystawa sprzętu policji, stoisko informacyjne i wystawa sprzętu wojskowego, prezentacja pojazdów i sprzętu straży pożarnej oraz straży miejskiej, pokaz i szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy, urządzenia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, pokaz makiety kolejowej, symulator kolejowy i gogle VR, przejazdu drezyną.

Wiele działa się także na scenie, a kulminacja muzycznych emocji nastąpiła w godzinach popołudniowych. Najpierw wystąpił zespół Green District, a następnie odbył się koncert gwiazdy wieczoru - Antka Smykiewicza. Zwieńczeniem festynu był efektowny pokaz tańca z ogniem, który zakończył się przed 21:00. Wówczas ostatni tramwaj specjalny odwiózł ostatnich gości do domu i tak oto do historii przeszedł Dzień Otwarty Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie zorganizowany w 95-lecie ich istnienia.

red, wk

Fot. Adrian Ślęzak

Fot. Adrian Ślęzak

Fot. Adrian Ślęzak

Fot. Bartosz Staszewski/Tuba Chorzowa

Fot. Bartosz Staszewski/Tuba Chorzowa

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Historycznym szlakiem Tworoga

Tym razem wyruszamy do malowniczej wsi, leżącej nad rzeką Stołą, pomiędzy Tarnowskimi Górami a Lublińcem, w otoczeniu sosnowego lasu. Początki Tworogu, bo właśnie o nim mowa, sięgają XVI wieku, a pierwsza pisana wzmianka o tej miejscowości pochodzi z 1530 roku. Wówczas w dorzeczu Małej Panwi pojawiły się kuźnie, które stały się motorem napędowym dla osadnictwa w tym miejscu.

W skład gminy Tworóg wchodzi jeszcze sołectwa: Mikołeska, Nowa Wieś Tworowska, Połomia, Świniowice, Wojska oraz Boruszowice. Od 1750 roku, na terenie Boruszowic właśnie, działała huta żelaza, przekształcona w 1894 roku w fabrykę materiałów wybuchowych „Lignoza”. W 1924 roku stała się ona fabryką papieru, która działała aż do 2009 roku.

W związku z tym, że tereny wokół Tworogu były i są do dzisiaj silnie zalesione, ludność zajmowała się przede wszystkim myślistwem, bartnictwem, hodowlą, a także rolnictwem, choć ziemie nie były zbyt urodzajne. Od 1757 roku Tworóg i okoliczne osady stały się własnością rodów Colonnów i de Verdugo, będąc w ich posiadaniu (z przerwami) aż do początków XIX wieku. Był on również siedzibą rodów, dla których wzniesiono pod koniec XVIII wieku rezydencjalny zamek, o którym będzie jeszcze mowa.

Od 1826 aż do końca 1945 roku miejscowość była własnością rodziny książęcej Hohenlohe Ingenfilgen z Koszęcina (ostatnim księciem tego rodu zarządzającym majątkiem był Karol Gotfryd). Należy wspomnieć, że obszar dzisiejszej gminy Tworóg do 1742 roku znajdował się w granicach monarchii Habsburskiej, a później przynależał do

królestwa Prus. Po III Powstaniu Śląskim Tworóg znalazł się w obrębie Rzeszy Niemieckiej.

Nasz historyczny spacer po Tworogu rozpoczynamy od ulicy Kolejowej i Świniowickiej, czyli od stacji kolejowej, przy której stoi zabytkowy budynek nieczynnego już zespołu dworca kolejowego z 1857 roku (ruch pasażerski przy tej stacji zawieszony został w grudniu 2011 roku). Z ulicy Świniowickiej kierujemy się do skrzyżowania drogi DK 11 z ulicą Tarnogorską, mijając Gminny Ośrodek Kultury. Następnie z ulicy Zamkowej kierujemy się do centrum Tworoga. Po drodze z pewnością warto zwrócić uwagę na ceglany budynek poczty, a także zatrzymać się na moście nad malowniczą Stołą. Tuż przy wejściu na most znajduje się murowana kaplica z XVII wieku, tzw. „Kapliczka przy wodzie, w której na drewnianym krzyżu umieszczona jest blaszana postać Chrystusa Ukrzyżowanego. Po przeciwnej stronie mostu, u zbiegu ulic Zamkowej i Grunwaldzkiej, zauważymy pomnik przyrody – okazały dąb.

Podążamy dalej ulicą Zamkową. Przy numerze 13 usytuowany jest piętrowy budynek z 1927 roku, w którym mieści się Apteka Mariańska. Budynek, na poziomie pierwszego piętra, dekorowany jest ciekawymi mozaikami, m.in. z przedstawieniem Eskulapa.

Po przeciwnej stronie drogi rozciąga się dawny przypałacowy park, z dawną parterową oficyną z mansardowym dachem, pochodzącą z pierwszej połowy XIX wieku. Podczas spaceru po parku, w otoczeniu zabytkowego drzewostanu, dostrzeżemy barokową kapliczkę przypałacową z 1794 roku (podczas wizyty autora tekstu - w remoncie). Jest to murowany, tynkowany obiekt, nakryty kopulastym hełmem pokrytym gontem. Wnętrze kapliczki kryje ołtarz z obrazem Najświętszego Serca Pana Jezusa. Ponadto w parku znajduje się głaz narzutowy ustawiony w 2014 roku, z zamontowaną na nim tablicą upamiętniającą proboszcza tworogowskiej parafii w latach 1785-1802, ks. Walentego Hoschecka.

Uwagę przykuwa jednak przede wszystkim bryła klasycystycznego pałacu, stojącego frontem do ulicy Zamkowej. Pierwotnie był to pałac barokowy, który wzniesiono w drugiej połowie XVIII wieku dla hrabiego Jerzego Leonarda de Colonna na miejscu wcześniejszej budowli, pochodzącej z 1679 roku. W 1802 roku pałac został przebudowany na zlecenie hrabiego Filipa de Colonna wg projektów architekta Fryderyka Wilhelma Degnera, otrzymał on wówczas klasyczny styl architektoniczny. Pałac

Budynek Poczty przy ul. Zamkowej

to dwukondygnacyjna budowla murowana, założona na rzucie podkowy z bocznymi ryzalitami, nakryta mansardowym dachem. Na osi wejścia głównego, w fasadzie, zlokalizowano półkole sklepienie z balkonem, wspartym na czterech żeliwnych kolumnach. Mówi się, że kolumny te pochodzą z ostatniego wytopu żelaza, jaki miał miejsce w miejscowej hucie. Wnętrze pałacu ma dwutraktowy układ, a na parterze z prawej strony mieściła się ewangelicka kaplica. W okresie międzywojennym apartamenty księcia znajdowały się na piętrze, a część parterowa mieściła gminne i sądowe biura. Po II wojnie światowej pałac pełnił funkcje mieszkalne, a od 1977 roku funkcjonowały tutaj biura Urzędu Gminy Tworóg. Natomiast od 2013 roku, w lewej części pałacowego parteru, znajduje się siedziba policji. W 2010 roku przed wejściem głównym do pałacu ustawiono głaz ku Pamięci Ślązaków.

Idąc dalej ulicą Zamkową, docieramy do budynku przy nr 35, obok którego stoi kamienny krzyż z 1919 roku. Dodatkowo, ściana szczytowa tego budynku ozdobiona jest kolorowym murem, z kowalem pracującym w kuźnicy. Kolejnym punktem przechadzki po Tworogu jest ulica Kościelna oraz tzw. plac Walentego. Znajdują się w tym miejscu trzy postumenty z blaszanymi postaciami: św. Jerzego, walczącego ze smakiem, Matki Bożej Niepokalanie Poczętej oraz

Trzy blaszane figury na tzw. placu Walentego

św. Leopolda III, trzymającego w prawej ręce błękitny sztandar, a w lewej miniaturkę kościoła. W oddali widoczna jest zabytkowa, wykonana z czerwonej cegły elewacyjnej, plebania.

Kolejne kroki kierujemy do kościoła parafialnego pw. św. Antoniego z Padwy, z okalającym go cmentarzem. Świątynia, stojąca w miejscu siedemnastowiecznej, drewnianej kaplicy (również pw. św. Antoniego), zniszczonej podczas wojen napoleońskich, wzniesiona została w stylu barokowym w latach 1815-1817. Murowany kościół zbudowano wg projektów Krzysztofa Worbsa, na planie krzyża łacińskiego, z długą nawą przeciętą transeptem i półkoleściem zamkniętym prezbiterium. Na osi wejścia głównego usytuowana została wieża dzwonna z mechanizmem zegarowym, nakryta barokowym hełmem. W latach 1905-1907 kościół został rozbudowany, przy zachowaniu stylu neobarokowego. Wnętrze kościoła jest utrzymane w stylistyce barokowej. W ołtarzu głównym, pochodzącym z XVII wieku, usytuowano obraz św. Antoniego. Po bokach nawy głównej znajdują się dwa ołtarze boczne: św. Józefa i Matki Bożej. Po prawej stronie, w narożu prezbiterium, umieszczono ambonę, na którą wchodzi się z pomieszczenia zakrystii. Na chórze usadowiono klasycystyczne organy pochodzące z XIX wieku.

Wychodząc ze świątyni, warto na chwilę zatrzymać

Budynek dawnego hotelu przy ul. Zamkowej 24

się na przykościelnym cmentarzu. Oprócz kaplicy pochodzącej z początków XX wieku, zobaczymy w tym miejscu figurę Matki Boskiej z końca XIX wieku, kamienny krzyż z około 1890 roku oraz murowaną kapliczkę domkową z figurą św. Jana Nepomucena.

Po opuszczeniu placu kościelnego, udajemy się do Placu Wolności, na środku którego zlokalizowany jest parterowy budynek dawnego przytułku dla ubogich z 1826 roku. Jest to drewniany, otynkowany obiekt, ustawiony na planie prostokąta, z czterospadowym dachem pokrytym gontem. Budynek posiada dwa wejścia, a nad jednym z nich zamontowano tabliczkę fundacyjną z łacińską inskrypcją: „Me tVnC AdolphVs PrInCeps ab HohenLohe strVXIIt, Pauperibus sacrans: Rex quia convaluit”, co w wolnym tłumaczeniu oznacza, że ufundowana została przez Adolfa księcia Hohne-
lohle w 1826 roku na potrzeby biednych.

Na koniec naszej wędrowki po Tworogu warto jeszcze przystanąć obok budynku przy ulicy Zamkowej 24. Dawniej była tu gospoda, a później hotel „Adler”. Ciekawym elementem dekoracyjnym jest umieszczony w elewacji nad wejściem orzeł, nawiązujący do niemieckiej nazwy obiektu.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

Przypałacowa kaplica z XVIII wieku (w renowacji)

Kościół św. Antoniego z Padwy

Mural na kamienicy przy ul. Zamkowej 35

Wnętrze kościoła św. Antoniego z Padwy

Kapliczka Chrystusa Ukrzyżowanego u zbiegu ulic Zamkowej i Grunwaldzkiej

Człowiek z tramwajowego plemienia

Jego „Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku” wyróżniono Nagrodą Literacką Nike w 2021 roku. Zarówno nagrodą jury, jak i czytelników oraz nominowano m.in. do Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus. Po kilku latach wraca z inną opowieścią - a w zasadzie opowieściami - z „Aglo. Banką po Śląsku”. Zbigniew Rokita to postać wyjątkowa na naszym rynku pisarskim. Jest pasjonatem podróży, który nigdy nie miał prawa jazdy. To zadeklarowany, wielki fan... komunikacji tramwajowej.

- Czym jest dla Ciebie „Aglo. Banka po Śląsku”? Skąd pomysł, by rozważania, nierzadko trudne, oprzeć na torze jazdy tramwajowej, śląskiej „siódemki”?

- Ta książka jest dla mnie zdziwieniem i może, mówiąc tak prowokacyjnie, porażką. Po Kajś nie chciałem już pisać książek o Śląsku. Bałem się, że to będzie pisanie tego samego, przez tę samą osobę, natomiast zmieniła się moja perspektywa i chyba też Śląsk się zmienił. Od pięciu lat mieszkam w aglomeracji i już patrzę na nią inaczej. Wcześniej pisałem o niej z perspektywy diaspory śląskiej w Galicji, tam mieszkałem lat kilkanaście, a teraz już ten Śląsk widzę inaczej, bo jestem tutaj, w Katowicach - samych trzewiach tej aglomeracji. Śląsk się rzeczywiście zmienia. Ta rewolucja górnośląska tożsamościowa, kulturowa, pamięciowa przebiega dość szybko. Nie wiem, w którą stronę to idzie, trudno jest być historykiem teraźniejszości, ale na pewno jest to bardzo, bardzo dynamiczny proces. Tramwaj, a zwłaszcza ta „siódemka”, bo długa, bo przejeżdżająca przez wiele miast, miast stereotypowych, ale też pięknie śląskich, jest trasą, na której nanizaly się te moje opowieści. Mnie tramwaje zawsze były bliskie. Pochodzę z gliwickiej Wójtowej Wsi - miejsca tramwajowo potwornie okaleczonego. Gliwice - to jest nie tylko w aglomeracji, ale i w całej Polsce w ostatnich wielu latach, jedyne duże miasto, które tramwaje straciło. Ja wychowywałem się przy pętli tramwajowej, skąd ruszały 1 i 4, i jakby zawsze miałem poczucie takiego bezpieczeństwa, że wystarczy jak podejść parę kroków na pętlę tramwajową, to od razu wejść do tego krwioobiegu komunikacyjnego, dzięki któremu mogę się dostać - jak wtedy dla mnie - bardzo daleko. Pamiętam ten wieczór, kiedy ostatni raz jechały tramwaje, wskoczyłem, jeszcze przejechałem jakiś kawałek, żegnając się z tym tramwajem. Jako Gliwice nie mamy już tramwajów, jesteśmy tramwajowo odcięci od tej aglomeracji, ale tramwaje dalej są dla mnie bardzo ważne. Są głosy, że mogą wrócić do Gliwic, ja trzymam kciuki.

„Tramwaj jest dla mnie rzeczą tak intymną, taką środkowo-europejską, chociaż widzianą również na Bliskim Wschodzie, w Ameryce Południowej, jak i w Azji. Jeżeli miałbym się zapisać do jakiegoś plemienia, plemienia pociągowego, autobusowego, trolejbusowego, czy też tramwajowego, to byłbym w tym ostatnim - tramwajowym”.

- Wyjątkowe miejsce w twojej książce zajmuje Erwin Sówka, emerytowany górnik KWK Wieczorek, a zarazem malarz związany z Grupą Janowską...

- Z Erwinem Sówką nie znaliśmy się, spóźniłem się na niego, to znaczy już miałem do niego dzwonić, kiedy odszedł. Zmarł kilka lat temu. Poświęciłem mu pierwszy rozdział książki. Dla mnie to ważna postać, znam się z jego rodziną: żoną, synem. Byłem w jego domu, jego pracowni, a przede wszystkim przyjaźnię się też z jego przyjacielem, wspaniałym fotografem, który zilustrował „Aglo, Banką po Śląsku” - Arkiem Gołą. To Arek opowiadał mi jak Erwin Sówka porównywał Górny Śląsk do słońca. Mówił, że przecież żyjemy na wielkiej żyłce węgla, jaka ciągnie się od Mysłowic do Ostropy mojej gliwickiej. Na kilkadziesiąt kilometrów szeroka, na kilometr głęboka i mówił, że to nie jest bezkarne. To znaczy, gdyby nam się udało jakąś iskrę wrzucić na tę wielką żyłę, uderzyłby w nią meteor. - mawiał Sówka, to ona by zapłonęła. Twierdził, że Śląsk to nieożywione słońce, to nie jest bezkarne, to jest energia, na której my się pasimy, żyjemy. I dlatego, twierdził Sówka, na Śląsku wszystko jest intensywniejsze, żywsze, mocniejsze. Historia, przeżywanie. Piękna to jest myśl, bo to jest taka myśl, która wpisuje Śląsk, nawet nie w Polskę, nawet nie w Europę, czy świat, ale w ogóle w kosmos. Ja bardzo staram się myśleć o Śląsku nie jako o małym regioniku w Polsce, ale jako o części Europy środkowej. Chciałbym, ale w przeciwieństwie do Sówki nie mam takiej wyobraźni, zastanawiać się, jak Śląsk ma się w relacji nie tylko do Sosnowca, czy Warszawy, ale chociażby do innych planet.

Kiedy spotkaliśmy się w chorzowskiej zajezdni, już przy wejściu, Zbigniew Rokita ściągnął z parapetu okienka najnowszy numer „Silesia Tram News”. Nie był zdziwiony zaskoczeniem widocznym na mojej twarzy.

- Kiedy jeździ się tramwajami, ma się dużo czasu. I jak tylko jestem w tramwaju, to sięgam po Silesia Tram News. Pisząc książkę „Aglo. Banką po Śląsku”, przejrzałem dziesiątki numerów tego miesięcznika. Kilka fajnych inspiracji stamtąd zlapałem. Podoba mi się wasz szalony pomysł, by Tramwaje Śląskie wydawały swój miesięcznik. Nie pamiętam, jak mieszkalem w Krakowie, by tam to było. Trzymam kciuki i będę dalej czytał.

Robert Walczak

Tramwajowe nagrody i trofea

Dzień Otwarty Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie był okazją do udziału w grach, konkursach i zawodach. Rywalizacji oczywiście towarzyszył uśmiech, bo najważniejsza była dobra zabawa. Dla zwycięzców przygotowano nagrody, które zostały uroczyście wręczone na głównej scenie.

Fot. Aleksandra Starosta

„Bartłomiej „Frosty” Krawczyk został zwycięzcą konkursu graffiti pt. „Mój jest ten kawałek... tramwaju”, zorganizowanego przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. Artysta, podczas Dnia Otwartego Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie, przeniósł swój projekt na liniowy tramwaj. Jak sam twierdzi, inspiracją dla jego twórczości są prace graficyzanta znanego nie tylko na Śląsku, ukrywającego się pod pseudonimem „Szwedzki”. - Projekt pt. „Dzikie Kwiaty” jest moją koncepcją kolorowania murów naszej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Wagon tramwajowy to kolejne, świetne miejsce, na którym „Dzikie Kwiaty” mogą wyrosnąć i dorzucać swoje lekko zaczepne i humorystyczne komentarze – napisał w swoim konkursowym zgłoszeniu Bartłomiej Krawczyk. Tramwaj pełen „Dzikich kwiatów” już przemierza tory naszej Metropolii. Ostatnio widziano go na linii nr 9.

Halowy Turniej Piłkarski o Puchar Prezesa spółki Tramwaje Śląskie S.A. został rozegrany 20 września w hali Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Sportu w Chorzowie. W zawodach brało udział osiem reprezentacji. Zwycięzcą Turnieju została drużyna Komendy Miejskiej Policji Chorzów, która w finale pokonała 3:0 pierwszą drużynę Tramwajów Śląskich. Trzecie miejsce zajął zespół PKM Gliwice, wygrywając w decydującym starciu 2:0 z PKM Tychy. Klasyfikacja pozostałych drużyn: V miejsce – PKM Katowice, VI miejsce – MKZ Toruń VII miejsce – ZTM, VIII miejsce – Tramwaje Śląskie II. Najlepszym zawodnikiem Turnieju został Rajmund Czabok (PKM Gliwice), najlepszym strzelcem Damian Wasiak (KMP Chorzów – 9 bramek), a najlepszym bramkarzem Rafał Imiołek (Tramwaje Śląskie I). Nagrodę Fair Play przyznano drużynie MKZ Toruń.

Fot. Adam Lipok

Fot. Aleksandra Starosta

Turniej motorniczych spółki Tramwaje Śląskie S.A. dostarczył wiele emocji uczestnikom Dnia Otwartego Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie. Stawką był start w kolejnych Mistrzostwach Polski Motorniczych, nic więc dziwnego, że rywalizacja była bardzo zacięta.

- I miejsce - Aleksandra Krztoń, Przemysław Piotrowski (Rejon IV)
- II miejsce - Klaudia Sienkiewicz, Piotr Galas (Rejon I)
- III miejsce - Anna Sapińska, Tomasz Moroń (Rejon II)
- IV miejsce - Agnieszka Zachód, Jakub Drogoś (Rejon III)

Pracuj z nami!

Spółka Tramwaje Śląskie S.A., ceniony i pewny pracodawca, poszukuje pracowników wielu specjalności.

SPRAWDŹ - może szukamy właśnie Ciebie!

Obecnie trwa rekrutacja na stanowiska pracy:

- pracownik administracyjny (Bytom)
- inspektor ds. rozliczeń (Chorzów)
- malarz-lakiernik (Chorzów)
- elektromonter urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Bytom, Będzin, Chorzów, Gliwice, Katowice)
- elektronik (Bytom, Chorzów, Gliwice)
- ślusarz taboru szynowego (Chorzów, Katowice, Będzin)
- frezer (ZTS Będzin)
- ślusarz (ZTS Będzin)
- ślusarz/torowy (ZTS)
- monter sieci elektrotrakcyjnych (ZTS)
- spawacz (ZTS)
- kierowca (ZTS)
- nabór na kurs motorniczego tramwaju (stała rekrutacja)

Szczegóły znaleźć można na stronie www.tram-silesia.pl w zakładce OGŁOSZENIA I OFERTY PRACY.

Największy bluesowy festiwal w Polsce powraca do Spodka

Przed nami kolejna Rawa Blues! Już 11 października katowicki Spodek wypełni się bluesową muzyką i wyjątkową energią.

Rawa Blues Festival to najstarszy festiwal bluesowy w Polsce i zarazem jeden z najbardziej prestiżowych bluesowych festiwali na świecie - laureat cenionej nagrody „Keeping The Blues Alive”, przyznawanej przez amerykańską The Blues Foundation osobom i instytucjom, które najbardziej przyczyniają się do „rozwoju muzyki i kultury bluesowej”. Na scenie Rawy wystąpiły największe światowe gwiazdy bluesa, takie jak Robert Cray, Keb' Mo', Koko Taylor, Junior Wells, Otis Taylor i wielu innych. Rawa Blues na swojej scenie co roku gości również najbardziej zasłużone polskie zespoły bluesowe, m.in. Dżem, SBB, Irek Dudek Big Band.

Festiwal Rawa Blues nieraz udowydniał, że zasługuje na miano festiwalu rodzinnego. Dzieje się tak za sprawą otwartości na potrzeby rodzin z dziećmi czy osób z niepełnosprawnościami. Już od lat dzieci do piętnastego roku życia oraz osoby poruszające się na wózku są upoważnione do darmowego wejścia na teren festiwalu. Rawa Blues to także dodatkowe atrakcje, z których mogą skorzystać słuchacze w każdym wieku. W 2024 roku były to m.in. wystawa Indian Motorcycle, najstarszej amerykańskiej firmy motocyklowej, dostępna była także strefa dla dzieci. W tym roku

Fot. Rawa Blues Festival

organizatorzy planują coś wyjątkowego - American Fest w holach Spodka sprawi, że każdy będzie mógł poczuć autentyczną, amerykańską, bluesową atmosferę.

W 2025 roku Rawa Blues Festival odbędzie się już po raz 43 (nie włączając dwóch lat mniejszych koncertów „pandemicznych”). Na dwóch scenach wystąpi około dwudziestu zespołów.

Program

SCENA BOCZNA (OD 12:00):

Caroline & The Lucky Ones, Koher, Krem, Rusty Pine, Vibe Brothers Band

SCENA GŁÓWNA (OD 15:00):

L. R. Phoenix, Free Blues Band, Stonage Full Of Sun, Coffee Experiment, Adam Kulisz Blues Session

SCENA GŁÓWNA KONCERT FINAŁOWY (OD 18:00):

Shemekia Copeland, Tommy Castro & The Painkillers, Eric Sardinas, Dudek Super Harp

Bilety są dostępne na stronie www.rawablues.com.

Fot. Rawa Blues Festival

Rawa Blues

THE WORLD'S BIGGEST INDOOR BLUES FESTIVAL

11.10 SPODEK, KATOWICE

INFO: WWW.RAWABLUES.COM
BILETY: WWW.TICKETMASTER.PL

BLUESOWY MARATON

DWIE SCENY

12 GODZIN MUZYKI

Liczba miesiąca

Było Was dużo, bardzo dużo...

Na wstępie chcemy Państwu PODZIĘKOWAĆ za tak liczny udział w Dniu Otwartym Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie. Dokładnej liczby nie znamy. Niemniej widok kolejek do każdej przygotowanej przez nas atrakcji, utwierdzał nas w przekonaniu, że było warto.

Na otwartym terenie - nie licząc wydarzeń na scenie - mieliśmy 28 stanowisk z pokazami i prezentacjami przygotowanymi przez naszych pracowników oraz naszych partnerów. W pomieszczeniach zamkniętych znalazły się kolejne 24 atrakcje. Hitami okazały się stanowiska malowania tramwaju przez najmłodszych, wszelkiego rodzaju symulatory oraz wystawa modeli tramwajów z klocków LEGO i materiałów z recyklingu. Na nudę nie mogli narzekać obsługujący stanowiska do oglądania wagonu z perspektywy kanału. Ci, którzy rozwiązywali tramwajową krzyżówkę, z niecierpliwością czekali na 4 losowania nagród. Łącznie mieliśmy ich 80. 20 szczęśliwców wróciło do domu z Tramusem – wyjątkową, tramwajową maskotką, obiektem pożądanym każdego uczestnika naszej imprezy. Najbardziej zadowoleni byli najmłodsi. Dla nich przygotowaliśmy między innymi: 300 kompletów kredek, 300 sztuk kolorowanek, 300 zestawów do puszczania baniek mydlanych, 200 sztuk puzzli i 500 opasek odbłaskowych. Do tego doszły całe „worki” innych gadżetów z logo Tramwajów Śląskich S.A., które trafiły w Wasze ręce.

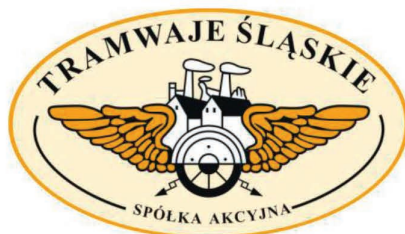

Zdjęcia: Aleksandra Starosta

Krzyżówka

... włoski, do ogórków kiszonych	▼	Stopień w policji	▼	Jeden u dromadera	Straszy- dło	▼	Stolica Azerbejdżanu	▼	Indyjski asceta	▼	Np. miedź	▼
Rejestr spraw sądowych w danym dniu	▼	Ociepla płaszcz	▼	Uśpienie pacjenta		▼	Specjalista od psów	▼		▼	Łaciaty koń	▼
Tama	▼		▼			▼	Wschod- nia sztuka walki	▼		▼		▼
▼			▼		Elegancja	▼		▼	Oprawca	▼		▼
Barwa głosu	▼		▼		Rzymski bóg miłości	▼	Model Daewoo	▼	Gąsior	▼		▼
▼			▼	Składnik czekolady	▼			▼	Za tymi górami Azja	▼		▼
Glon do wyrobu sushi	▼	Suche żdźbła żyta	▼			▼	Nurkowy lub koszący	▼		▼	Kraj z Tehe- ranem	▼
▼			▼	Filmowy człowiek w masce	▼			▼	Miara płynów	▼		▼
Imię Turner, piosen- karki	▼	Wytapia- ny ze słoniny	▼	Barwna papuga	▼		Uliczny zgiełk	▼		▼	Śląska gra w karty	▼
▼		▼	▼	Szlak	▼			▼	Szalom, żyd. pisarz	▼		▼
Shup na jachcie	▼	Spec od ontologii	▼	Imię Twaina	▼			▼	Na mleko	▼	Waćpani	▼
Rodzi- cielka	▼		▼					▼		▼		▼
Syrop z cukrowni	▼		▼					▼	Jednostka dla elektryka	▼	Muzyka Liroya	▼
▼			▼					▼		▼		▼
▼			▼		Lek przeciwi- bólowy	▼	Płyta lodowiska	▼	Straż	▼		▼
Metoda leczenia	▼		▼			▼	Roberto, włoski komik i reżyser	▼		▼		▼
▼			▼			▼	Dawna niania	▼		▼	W parze z Gomorą	▼
▼			▼		Roślinny motyw deko- racyjny	▼	Rozporzą- dzenie władcy	▼	Owal	▼		▼
Imię Londona	▼	Odwołuje się od wyroku	▼			▼		▼	Imię Delona	▼		▼
Malec z kitą	▼	Utwór epicki	▼	Epopeja	▼			▼		▼	Linijka wiersza	▼
▼			▼		Salvador, słynny hispz. malarz	▼		▼		▼	Indyjski stan znany z herbaty	▼
Walka na macie	▼		▼			▼		▼	Brak, przywara	▼		▼
▼			▼			▼		▼		▼		▼
▼			▼		Szyk samo- lotów	▼		▼	Oprawa portretu	▼		▼
Wspólne pastwisko	▼		▼			▼		▼		▼		▼
Broń na palcach	▼		▼			▼	Przykre wrażenie	▼		▼		▼

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadeślą prawidłowe rozwiązania do 15 października 2025 r. na adres wydawcy, rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 107, 41-500 Chorzów.

Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną na adres: biuro@agencjamedial.pl.

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.